

Pasport lokalít Banskoštiavnického geoparku

P.č.	Názov, katastrálne územie	Členenie	GPS súradnice	Druh ochrany	Charakteristika
1.	Arborétum Kysihýbeľ (k.ú. Banská Štiavnica)	prírodná lokalita	stred: 48,45010° 18,93105°	CHA (75 400 m ²)	Arborétum je jedným z najcennejších dendrologických objektov Slovenska. Je rozdelené na 350 plôch o veľkosti 15 x 15 m, kde je vysadených 282 druhov drevín hlavne zo Severnej Ameriky. Založené bolo J. Tuzsonom v roku 1900.
2.	Bančianske jazero (k.ú. Banky)	montanistická a oddychová lokalita	stred: 48,47920° 18,85903°	NKP	Vodnú nádrž dalo vybudovať banské ťažiarstvo štólne Hoffer v druhej polovici 18. storočia na pohon vodných mlynov, drviarne a úpravne. Po roku 1858 prestala byť udržiavaná a jej výpustné zariadenie zaniklo. V rokoch 1985 až 1986 bola komplexne zrekonštruovaná, v roku 1997 bola vyčistená od nánosov a vybudovaním vodného sklzu sa stala bezpečnou. Dnes slúži na rekreačné účely.
3.	Banícka klopačka (k.ú. Banská Štiavnica)	kultúrno-historická lokalita	48,45787° 18,89228°	NKP, WH	Dvojposchodová vežovitá hranolová renesančno-baroková stavba z roku 1681 so šindľovou strechou, ktorá je ukončená drobnou vežičkou so zvukovými otvormi. Vo veži je osobitne upravená prenosná drevená doska, na ktorú sa klopaním oznamoval baníkom čas fárania. Klopanie sa ozývalo aj pri sviatočných príležitostiach, baníckych poradách, ale i pri pohreboch a požiaroch.
4.	Banícka klopačka (k.ú. Hodruša - Hámre)	kultúrno-historická lokalita	48,46476° 18,81948°	NKP, WH	Stavba bola postavená po roku 1521 ako súčasť systému varovania obyvateľstva pred vojenským a tureckým nebezpečenstvom. Klopaním na drevenú dosku sa dávali časové signály, varovné signály pri pohybe vojenských oddielov ako aj signály v prípade požiaru a zvolávali sa baníci do práce. Vo veži je od roku 1797 nainštalovaný funkčný hodinový stroj.
5.	Banícke osídlenie (k.ú. Banská Štiavnica)	montanistická a archeologická lokalita	48,46333° 18,89472°	-	Na lokalite sa predpokladá sezónne osídlenie Keltami v 3. až 2. storočí pred n.l. a Germánmi v 1. storočí. Konkrétne dôkazy trvalého osídlenia sú z prelomu 11. a 12. storočia. Po príchode baníkov v 2. polovici 12. storočia vzniká hrad so sídlom kráľovského úradníka. Počas existencie hradu boli jednotlivé terasy osídlené domami baníkov. V čase tureckého nebezpečenstva bola lokalita súčasťou obrannej línie a niektoré jej objekty boli strategicky využité, vrátane mohutného valového opevnenia. Od konca 17. storočia je lokalita definitívne opustená.
6.	Banská Belá - Nová šachta (k.ú. Banská Belá)	montanistická lokalita	48,47472° 18,93528°	-	Šachta mala celkovú hĺbku 30 m, čím dosiahla úroveň Belianskej dedičnej štólne. Bola razená ako pomocné banské dielo najmä pre potreby vetrania v banskom poli. Na prelome 18. a 19. storočia sa v jej okolí realizoval geologický prieskum bez pozitívnych výsledkov. Nová šachta sa preto prestala prevádzkovať a bola zlikvidovaná. V súčasnosti ju dokumentuje výrazná halda v strede obce.
7.	Banská Belá - šachta Einfahrt	montanistická lokalita	48,47778° 18,93306°	-	V blízkosti šachty bolo s veľkou pravdepodobnosťou zrudnenie dobývané povrchovo. Je možné, že povrchovou ťažbou postupne sa prehľbujúceho

	(k.ú. Banská Belá)				rudonosného telesa bol potrebný samostatný prístup aj z pohľadu fárania a ďalších potrieb prevádzky (vetranie, doprava rudy, čerpanie vody). Prvé hĺbenie šachty môže spadať do 12. až 13. storočia. V polovici 16. storočia bola už šachta pravdepodobne vyhlbená. Bola hlboká 41 m a bola prepojená s Belianskou dedičnou štôľňou.
8.	Banská Belá - šachta Ferdinand (k.ú. Banská Belá)	montanistická lokalita	48,48056° 18,91611°	-	Šachta hĺbená v rokoch 1614 až 1619 súvisela s razením Belianskej dedičnej štôľne smerom na západ k žile Siebenweiber a dosiahla hĺbku 154 m. Slúžila na vetranie, ale po vyhlbení šachty Viliam postupne strácala význam a prestala sa prevádzkovať. V súčasnosti je na povrchu po šachte výrazná depresia.
9.	Banská Belá - šachta Mikuláš (k.ú. Banská Belá)	montanistická lokalita	48,47972° 18,91889°	-	Šachta bola vyhlbená na prelome 16. a 17. storočia s cieľom prepojenia Belianskej dedičnej štôľne so žilou Siebenweiber a jej možného ďalšieho razenia. Hĺbka šachty po úroveň dedičnej štôľne bola 148,4 m. Na začiatku 18. storočia bola šachta mimo prevádzky a po dočasnom prevádzkovaní v roku 1878 bola zrekonštruovaná.
10.	Banská Belá - šachta Rathaus (k.ú. Banská Belá)	montanistická lokalita	48,47639° 18,93250°	-	Počiatky hĺbenia šachty nie sú známe, ale baníctvo sa tu prevádzkovalo už koncom 15. storočia. Šachta pravdepodobne predstavovala ťažobnú a odvodňovaciu funkciu historického ťažobného poľa Vogelsang, jej hĺbka bola 34 m a bola prepojená s Belianskou dedičnou štôľňou. Ukončenie prevádzkovania objektov šachty nie je presne známe, odhaduje sa na polovicu 19. storočia.
11.	Banská Belá - šachta Viliam (k.ú. Banská Belá)	montanistická lokalita	48,48111° 18,91528°	-	Banským systémom ťažobnej šachty Viliam sa ťažila žila Siebenweiber. Predpokladá sa, že šachta bola po úroveň Belianskej dedičnej štôľne vyhlbená do roku 1650. Prevádzkovanie šachty, ako aj ťažobná aktivita ďalších banských objektov v jej okolí bola ukončená v druhej polovici 19. storočia.
12.	Banská Belá - šachta Žofia (k.ú. Banská Belá)	montanistická lokalita	48,47667° 18,93306°	-	Hĺbenie šachty sa začalo v roku 1816 a dosiahla hĺbku 90 m, z toho 60 m pod úrovňou Belianskej dedičnej štôľne. V roku 1908 sa šachta zrekonštruovala a do prevádzky bol daný výkonný elektrický ťažný stroj. V roku 1950 došlo k zastaveniu všetkých banských prác z dôvodu uprednostňovania ťažby olovených a zinkových rúd. Drevená ťažná veža bola v rokoch 1965 až 1967 prevezená do Banského múzea v prírode v Banskej Štiavnici.
13.	Banská Belá - štôľňa Ondrej (k.ú. Banská Belá)	montanistická lokalita	48,47333° 18,93417°	-	Zaústenie štôľne je lokalizované v zóne žily Berühmter. Podľa priebehu chodbieb mala výrazne prieskumný charakter. Rozmery haldy (dĺžka 8 m, výška 2,5 m, šírka 5 m) napovedajú na nevelký rozsah prác. V súčasnosti nie sú na mieste bývaleho ústia štôľne žiadne prejavy banskej činnosti.
14.	Banská Belá - štôľňa Rázus (k.ú. Banská Belá)	montanistická lokalita	48,47806° 18,93306°	-	Zaústenie štôľne Rázus je na západnom okraji žíl Baumgartner, Goldfahrtner a Juraj. Dĺžka prekopovej časti štôľne bola 130 m a na tomto úseku bolo sledne overovaných sedem žíl nízkej kvality. O období razenia štôľne nie sú priame doklady, ale overovanie ďalších možných žíl prebiehalo po vyťažení hlavných dostupných rudných zásob v 18. storočí.
15.	Banská Štiavnica - dedičná štôľňa Bieber	montanistická lokalita	48,43556° 18,87944°	NKP, WH	Štôľňa má zrekonštruovaný pôvodný kamenný portál. Začala sa raziť pravdepodobne v 14. storočí s cieľom odvodniť banský systém vo Windšachte.

	(k.ú. Banská Štiavnica)				Celková dĺžka s príslušnými slednými chodbami dosiahla 5 670 m. V roku 1604 sa tu prvý raz na svete použili piestové čerpadlá, v roku 1619 prvé čerpadlá poháňané kónskou silou, v roku 1625 prvý čerpací stroj s kývavým pákovým prevodom a v roku 1627 sa pri razení prekopu Daniel prvýkrát na svete použil čierny trhací prach na rozpojovanie hornín.
16.	Banská Štiavnica - dedičná štôľňa Glanzenberg (k.ú. Banská Štiavnica)	montanistická lokalita	48,45750° 18,89944°	WH	Prvá písomná zmienka o dedičnej štôľni je z roku 1560 a bola pravdepodobne prvou odvodňovacou štôľňou banskoštiavnického rudného revíru. Dĺžka prekopovej časti štôľne k šachte Kaufhaus je 450 m, pri ktorej sa štôľňa rozvetvuje a pokračuje po žile Špitaler. Pôvodne sa razila ručne pomocou kladivka a železka. Dôvodom jej zachovania je udržiavanie stability budov nachádzajúcich sa nad ňou. Schodmi je prepojená s 8 m nižšie položenou Hornou Svätotrojičnou štôľňou. Po poslednej rekonštrukcii v roku 2001 sa obnovila tradícia fárania významných osobností.
17.	Banská Štiavnica - dedičná štôľňa Kornberg (k.ú. Banská Štiavnica)	montanistická lokalita	48,44000° 18,90611°	NKP, WH	Štôľňa sa prvýkrát spomína v roku 1584. V roku 1649 sa po prerušení pokračovalo v jej razení, pričom podfárala a odvodňovala žily Grüner, Štefan a Ján. Jej celková dĺžka bola 2 590 m a banská železnica v nej bola dlhá 2 336 m. Hlavnú odvodňovaciu funkciu mala do 18. storočia, kedy jej úlohu postupne prebrala o 100 m nižšie vyrazená Hodrušská dedičná štôľňa.
18.	Banská Štiavnica - dedičná štôľňa Michal (k.ú. Banská Štiavnica)	montanistická lokalita	48,46167° 18,90222°	WH	Dedičná štôľňa bola prístupná po šachtu Michal do roku 1958, ústie bolo zabezpečené drevenou zárubňou. Po prerazení žíl Ján a Špitaler dedičná štôľňa sprístupnila a odvodňovala žily Bieber a Terézia. Celková dĺžka banských chodieb na úrovni dedičnej štôľne bola 4 200 m. Koniec prekopu štôľne bol prepojený s povrchom šachtou Ján Jozef. Ústie štôľne sa prekrylo rekultiváciou v rokoch 1958 až 1960.
19.	Banská Štiavnica - Dolná štôľňa Bakomi (k.ú. Štiavnické Bane)	montanistická lokalita	48,43298° 18,84740°	NKP, WH	Vodná štôľňa (tiež štôľňa sv. Pachómia, alebo Nová Richňavská štôľňa) dlhá 485 m prepojila v roku 1751 vodné nádrže Malá Richňava a Bakomi, čím sa zabezpečilo maximálne účinné zabezpečenie pohonnej vody z najdôležitejších vodných rezervoárov piargského baníctva. Spolu s Hornou štôľňou Bakomi sa prepojili povodia Ipl'u a Hrona.
20.	Banská Štiavnica - Horná štôľňa Bakomi (k.ú. Štiavnické Bane)	montanistická lokalita	48,43342° 18,84861°	NKP, WH	Vodná štôľňa (tiež Hlavná Richňavská štôľňa) dlhá 344 m bola vyrazená začiatkom druhej polovice 18. storočia nad Dolnou štôľňou Bakomi. Po dobudovaní Dolnej štôľne Bakomi sa uviedol do prevádzky vodohospodársky systém a prepojili sa vodné nádrže Malá Richňava s vodnou nádržou Bakomi. Medzi Hornou a Dolnou štôľňou Bakomi bola vybudovaná šachta dlhá 18 metrov, ktorou je možné aj v súčasnosti prejsť z jednej štôľne do druhej.
21.	Banská Štiavnica - Horná štôľňa Hirschgrund (k.ú. Banská Štiavnica)	montanistická lokalita	48,47778° 18,90333°	WH	Obdobie razenia štôľne nie je známe, pravdepodobne v 15. až 18. storočí. Ústie štôľne je založené na žile Hirschgrund, ktorú toto banské dielo sledovalo. Jej okolie je budované zvodnenými mezozoickými karbonátmi mezozoika a paleogénnymi zlepenkami. Ústie štôľne nie je evidentné, jej prítomnosť dokumentuje halda.

22.	Banská Štiavnica - Nová šachta (k.ú. Banská Štiavnica)	montanistická lokalita	48,46778° 18,89056°	-	Nová šachta s ťažobno-úpravárenským komplexom sa vybuďovala v rokoch 1964 až 1975, šachta bola vyhlbená do hĺbky 865,35 m a horizontálnymi bankskými dielami bola prepojená s ostatnými šachtami revíru. Definitívna ťažba bola ukončená v roku 1993, likvidačné práce povrchových objektov úpravárenského komplexu boli ukončené v roku 2005.
23.	Banská Štiavnica - Svätotrojčinná dedičná štôľňa (k.ú. Banská Štiavnica)	montanistická lokalita	48,45265° 18,90354°	NKP, WH	Štôľňa sa začala raziť v roku 1549, časť štôľne bola kresaná ručne, zvyšok bol lámány. Štôľňa odvodňovala bankské diela závodu Horný Bieber až do polovice 18. storočia, keď ju nahradila Dedičná štôľňa cisára Františka. V štôľni bola v rokoch 1825 až 1828 prvýkrát v Európe zavedená koľajová doprava v bani. Kamenný portál štôľne je uzavretý kovovou mrežou.
24.	Banská Štiavnica - šachta Albert (k.ú. Banská Štiavnica)	montanistická lokalita	48,43750° 18,89667°	WH	Jedna z pomocných šácht pri dobývaní žily Štefan. Mala zarazené tri obzory, pričom najspodnejší bol prepojený s Hodruškou dedičnou štôľňou. Priestorovo patrila do bankského poľa Friedenfeld. Ukončenie prevádzky šachty nastalo v druhej polovici 19. storočia. V blízkosti šachty bola stupa, v ktorej sa drvila ruda zo žily Štefan.
25.	Banská Štiavnica - šachta Alžbeta (k.ú. Štiavnické Bane)	montanistická lokalita	48,45528° 18,89083°	WH	Počiatky hĺbenia šachty nie sú známe, predpokladá sa, že to bolo najneskôr v 16. storočí. Posledné prehĺbenie šachty sa uskutočnilo v polovici 19. storočia s cieľom dosiahnuť úroveň dedičnej štôľne cisára Jozefa II.. Konečná hĺbka šachty bola 440 m a sprístupnila 11 obzorov. V roku 1919 v dôsledku požiaru vznikli na povrchu značné škody, čo urýchlilo rozhodnutie o likvidácii prevádzky šachty.
26.	Banská Štiavnica - šachta Amália (k.ú. Štiavnické Bane)	montanistická lokalita	48,45028° 18,87833°	WH	Presné počiatky hĺbenia šachty nie sú známe. Do polovice 18. storočia šachta slúžila ako otvárkové a ťažobné bankské dielo žily Bieber a jej blízkych štruktúr. Prehĺbená bola po úroveň dedičnej štôľne František a neskôr po Voznickú dedičnú štôľňu. Jej konečná hĺbka bola 540,17 m. Prevádzkovanie šachty bolo ukončené v roku 1908, zasypaná bola v roku 1914.
27.	Banská Štiavnica - šachta František (k.ú. Banská Štiavnica)	montanistická lokalita	48,44500° 18,91028°	WH	Šachta bola hĺbená v rokoch 1803 až 1867, jej hĺbka dosiahla 562 m a bola prepojená s Voznickou dedičnou štôľňou. Hlavným zámerom hĺbenia šachty bolo sprístupnenie a dobývanie žily Grüner. Po I. svetovej vojne sa šachta prehĺbila o ďalších 50 m a nafáraný bol prameň termálnej vody. V roku 1957 sa vymenila ťažná veža. Pre účely ťažby slúžila do roku 1975, kedy ju nahradila Nová šachta.
28.	Banská Štiavnica - šachta Ignác (k.ú. Banská Štiavnica)	montanistická lokalita	48,43722° 18,89944°	WH	Jedna z pomocných šácht pri dobývaní žily Štefan vyhlbená za účelom čerpania bankských vôd štetultovského rudného revíru. S povrchom bola prepojená štôľňou Ignác. So šachtami Albert a Štefan bola prepojená bankskými chodbami na úrovni Hodrušskej dedičnej štôľne. Pozostatkom bankskej činnosti je miesto, kde kedysi stál gápel a vedľa potoka halda.
29.	Banská Štiavnica - šachta Kaufhaus (k.ú. Banská Štiavnica)	montanistická lokalita	48,45861° 18,89333°	WH	Historické bankské dielo nachádzajúce sa na Radničnom námestí. Ide pravdepodobne o jednu z prvých šácht v oblasti banskoštiavnických ložísk. Vek šachty nie je historicky dokladovaný. Hĺbka šachty je 31 m a končí na úrovni dedičnej štôľne Glanzenberg, s ktorou je prepojená. V roku 2006 bola šachta

					zabezpečená a zlikvidovali sa jej možné nepriaznivé prejavy na povrch a na statiku okolitých budov v centre Banskej Štiavnice. Prekrytá je liatinovým poklopom.
30.	Banská Štiavnica - šachta Mária (k.ú. Banská Štiavnica)	montanistická lokalita	48,44333° 18,90583°	WH	Šachta s pôvodným názvom Mariahimmelfahrt Schacht (šachta Nanebovstúpenia panny Márie) sa začala hľbiť v roku 1702 za účelom sprístupnenia hlbších častí žily Grüner a mala 13 obzorov, pod úrovňou Voznickej dedičnej štólne tri obzory, z toho posledný bol prehĺbený v roku 1911. V 20. storočí slúžila prevažne na odťažbu jaloviny a zabezpečovala vetranie. Konečná hĺbka šachty bola 461 m. Elektrický ťažný stroj bol v prevádzke do roku 1965 a spolu s ťažnou vežou je v Banskom múzeu v prírode.
31.	Banská Štiavnica - šachta Michal (k.ú. Banská Štiavnica)	montanistická lokalita	48,46278° 18,89694°	WH	Presné počiatky hĺbenia šachty nie sú doložené. Podľa lokalizácie ústie v blízkom nadloží žily Špitaler možno počiatky hĺbenia predpokladať v 12. až 13. storočí. Prvá zmienka o šachte je z roku 1575, neskôr bola hlavnou šachtou rovnomenného banského poľa. Šachta bola definitívne odstavená v 90-tych rokoch 20. storočia. V súčasnosti je na povrchu bývalého ústia len nevýrazná prepadlina.
32.	Banská Štiavnica - šachta Ondrej (k.ú. Štiavnické Bane)	montanistická lokalita	48,45111° 18,88694°	WH	Šachta je v areáli Banského múzea v prírode (ťažná veža je zo šachty Rúfus z Poproča), jej razenie začalo v roku 1698. V roku 1836 sa šachta prehĺbila po úroveň dedičnej štólne cisára Jozefa II. a jej hĺbka dosiahla 432,8 m. Začiatkom 20. storočia sa ťažobná aktivita šachty Ondrej v dôsledku celkovej krízy baníctva výrazne obmedzila, prevádzkové priestory boli v roku 1925 zlikvidované a šachta bola zasypaná. Od roku 1965 sa v šachte a v jej okolí vykonávajú zhmáacie, stavebné a inštalačné práce, šachta bola vyzmáhaná do hĺbky 41 m a je sprístupnený obzor Bartolomej a Ján. Celková dĺžka prehliadkovej trasy v podzemí je 1 200 m.
33.	Banská Štiavnica - šachta Štefan (k.ú. Banská Štiavnica)	montanistická lokalita	48,43889° 18,89611°	WH	Šachta Štefan sa nachádzala v bohatom rudnom stĺpe žily Štefan, v druhej polovici 18. storočia najbohatšom ťaženom zrudnení na striebro celého banskoštiavnického rudného revíru. Šachta sprístupnila 11 obzorov a dosiahla hĺbku 315 m. Posledné prehĺbenie šachty sa uskutočnilo v roku 1905, keď sa prepojila s Voznicou dedičnou štôľňou. Dnes je v mieste ústia šachty betónová platňa s vyústením vetracej rúry.
34.	Banská Štiavnica - šachta Terézia (k.ú. Štiavnické Bane)	montanistická lokalita	48,43342° 18,84861°	NKP, WH	Ústie šachty je priamo na východe žily Terézia, pravdepodobne mala charakter slednej šachty. Prvý písomný doklad o šachte je zo začiatku 18. storočia a bola v nej vyskúšaná dobývací metóda pomocou ohňa. Šachta bola hlboká 305 m a siahala po Svätotrojičnú dedičnú štôľňu. Vlastné prevádzkovanie bane trvalo do začiatku 19. storočia, odkedy ťažobnú funkciu v širšej oblasti preberá nižšie situovaná šachta Amália. Ústie šachty je zabezpečené železným roštom.
35.	Banská Štiavnica - šachta Weiden (k.ú. Banská Štiavnica)	montanistická lokalita	48,45333° 18,87861°	NKP, WH	Šachta z roku 1519 bola hlboká 212,7 m, mala rozfáraných osem obzorov. Ťažobný priestor šachty sa postupne s jej prehĺbovaním odvodňoval štôľňami Klinger, Bartolomej, dedičnou štôľňou Bieber a Svätotrojičnou dedičnou štôľňou. Začiatkom 20. storočia sa prestala prevádzkovať. V roku 1910 sa zlikvidoval konský gápel

					následne sa zasypala aj samotná šachta. Ústie šachty je zabezpečené železným plotom.
36.	Banská Štiavnica - šachta Žigmund (k.ú. Štiavnické Bane)	montanistická lokalita	48,45250° 18,89556°	WH	Šachta sa začala hĺbiť v roku 1631 a pôvodne mala slúžiť na vetranie razenej Svätotrojičnej dedičnej štólne. V rokoch 1826 až 1836 sa začalo s posledným prehlbovaním šachty po úroveň dedičnej štólne cisára Jozefa II. a dosiahla hĺbku 359,7 m. Okrem ťažby mala šachta aj odvodňovaciu funkciu a v jej areáli sa zachovala budova strojovne vodnostlpcového čerpaceho stroja. Šachta Žigmund sa v druhej polovici 19. storočia stala hlavným ťažobným závodom celej banskoštiavnickej oblasti. Prevádzka šachty bola ukončená v roku 1964.
37.	Banská Štiavnica - Šobov (k.ú. Banská Štiavnica)	geologická a montanistická lokalita	stred: 48,47158° 18,89949°	CHLÚ, DP	Výhradné ložisko kremenca so zastavenou ťažbou. Ložisko bolo ťažené v povrchovom stenovom lome s rozmermi 500 x 250 m so 6 etážami s výškou 85 m. Surovina spĺňala požiadavky na výrobu dinasových stavív. Environmentálnou záťažou je voda, ktorá z lomu a haldy uniká ako extrémne acidná a mineralizovaná spôsobujúca degradáciu pôdy a poškodzovanie vegetácie.
38.	Banská Štiavnica - štôlna Ferdinand (k.ú. Banská Štiavnica)	montanistická lokalita	48,47444° 18,91167°	WH	Štôlna (tiež Dedičná štôlna korunného princa Ferdinanda) sa začala raziť v roku 1811 a sprístupňovala žilné štruktúry Špitaler, Bieber a Terézia. Po druhej svetovej vojne vznikol v jej okolí samostatný bankský závod, ktorý ťažil polymetalické rudy. V rokoch 1978 až 1985 bola štôlna zmáhaná a vykonávali sa v nej prieskumné práce a ťažba na žilách Bieber a Terézia. V roku 1991 boli práce ukončené.
39.	Banská Štiavnica - štôlna Jeronym (k.ú. Banská Štiavnica)	montanistická lokalita	48,45972° 18,92667°	WH	Banské dielo razené v 19. storočí s orientáciou do oblasti priebehu žily Grüner. Dĺžka štólne je 900 m a bol z nej vyrazený vetrací komín na povrch. V roku 1928 sa štôlna začala zmáhať a v roku 1935 bola z nej vyrazená slepá šachta s hĺbkou 310 m. Výrazná halda pri ústí je pozostatkom banskej činnosti bane Jeronym.
40.	Banská Štiavnica - štôlna Jozef (k.ú. Banská Štiavnica)	montanistická lokalita	48,46194° 18,89167°	WH	Štôlna bola zaústená tesne nad historickým centrom mesta priamo na východe žily Jozef, ktorá je nadložným odžilkom žily Bieber. V priestore okolo ústia štólne bola žila Jozef naposledy dobývaná v hĺbke cca 200 m v 90-tych rokoch 20. storočia.
41.	Banská Štiavnica - štôlna Klinger dlhá (k.ú. Štiavnické Bane)	montanistická lokalita	48,45222° 18,88028°	WH	Významné bankské dielo, čo dokazuje aj jeho rozsiahla halda a veľká správna budova v jeho blízkosti. Najstaršia zmienka o štôlni pochádza z roku 1573, avšak ide o bankské dielo omnoho staršie, bolo pravdepodobne jednou z prvých štôlní v doline medzi Šibeničným vrchom a Hornou Rovňou, ktorá podfárala žilu Bieber. Celkove štôlna sprístupnila a umožnila dobývanie žíl Terézia, Himber, Bieber a Plochá Daniel.
42.	Banská Štiavnica - štôlna Klinger krátka (k.ú. Štiavnické Bane)	montanistická lokalita	48,45083° 18,88000°	WH	Štôlna bola razená za účelom prepojenia povrchu so šachtou Amália a má dĺžku 180 m. Spolu s dlhou štôľňou Klinger tvoria komplex bankských chodieb, ktorý sprístupnil viacero šácht a umožnil dobývanie zložitého žilného systému štruktúr Terézia, Himber a Daniel. Po odstavení šácht na začiatku 20. storočia sa štôlna využívala len na vetracie účely. Rekonštruovaná bola v roku 1972.
43.	Banská Štiavnica - štôlna Mária	montanistická lokalita	48,44472° 18,91028°	WH	Ústie štólne Mária sa nachádza oproti šachte František. Štôlna Mária bola razená v prvej polovici 19. storočia. Prepojila šachtu Mária s povrchovými objektami šachty

	(k.ú. Banská Štiavnica)				František. V minulosti slúžila štôlna Mária podľa potreby aj na vetranie. Počas rekonštrukcie povrchového areálu šachty František v 60-tych rokoch 20. storočia bola halda rekultivovaná, ústie štôlne je zabezpečené železnou bránou.
44.	Banská Štiavnica - štôlna Michal (k.ú. Banská Štiavnica)	montanistická lokalita	48,46611° 18,89889°	WH	Počiatky razenia dopravnej štôlne nie sú známe. Najstarší údaj je z roku 1575, kedy sa o nej píše ako o opustenej bani. Štôlna bola razená v blízkom nadloží žily Špitaler a sprístupňovala ju až po povrchové dobývky na vrchu Glanzenberg. V roku 1952 bolo ústie štôlne opravené a dostalo súčasnú podobu. Je situovaná na nádvorí budovy Bergergericht a sprístupnený je jej 75 dlhý úsek.
45.	Banská Štiavnica - štôlna Nepomuk (k.ú. Banská Štiavnica)	montanistická lokalita	48,43694° 18,89444°	WH	Jediná štôlna, prostredníctvom ktorej je aj v súčasnosti pozorovateľná žila Štefan. Banský systém štôlne bol prevádzkovaný v polovici 19. storočia. Časť vrtných prác sa vykonávala ručne. V štôlni je v dostupnom úseku priebežné vetranie a prepojenie s povrchom.
46.	Banská Štiavnica - štôlna Sattel (k.ú. Banská Štiavnica)	montanistická lokalita	48,46361° 18,89000°	WH	História štôlne nie je známa, podľa jej charakteru možno razenie zaradiť do obdobia, keď povrchové časti žíl boli už vyťažené a časti blízko povrchu sa začali sprístupňovať krátkymi prekopmi v údolných častiach terénu (približne od 11. storočia). Vyrazený úsek štôlne je situovaný v horninách spodnej stratovulkanickej stavby a po 200 m vzdialenosti od ústia je zachytená žila Terézia.
47.	Banská Štiavnica - štôlna Šmintorín (k.ú. Banská Štiavnica)	montanistická lokalita	48,45806° 18,88556°	WH	Štôlna (Schmidtenrin) je situovaná v historickej baníckej časti Dolná Resla. Prvá písomná zmienka o štôlni pochádza z roku 1519, v roku 1607 mala dĺžku 600 metrov. Sprístupňovala žily Bieber a Terézia, na ktorých sa najmä v 16. storočí realizovala intenzívna ťažba drahokovových rúd. V polovici 19. storočia sa opustená štôlna zrekonštruovala na účely privádzania pohonnej vody z Ottergrundského jazera.
48.	Banská Štiavnica - štôlna Teofil (k.ú. Štiavnické Bane)	montanistická lokalita	48,45083° 18,88444°	WH	Štôlna je zarazená na mieste križovania žily Špitaler s Klingerštôlnanskou dolinou. Okolie východu žily Špitaler bolo pravdepodobne objektom povrchovej ťažby už v čase keltského osídlenia. V 12. a 13. storočí sa v údolných častiach zarážali sledné štôlne a jednou z prvých banských chodieb na žile Špitaler mohli byť štôlna Teofil a blízka štôlna František.
49.	Banská Štiavnica - štôlna Xaver (k.ú. Banská Štiavnica)	montanistická lokalita	48,47750° 18,90222°	WH	História štôlne (pôvodné označenie štôlna Františka Xaverského) nie je bližšie dokladovaná. Jej ústie štôlne bolo situované v blízkosti žilnej štruktúry Bieber s relatívne zvýšeným obsahom markazitu, ktorý podmienil tvorbu acidných banských vôd s následkom korózie železných banských zariadení.
50.	Banské múzeum v prírode (k.ú. Banská Štiavnica)	geologická a montanistická lokalita	stred: 48,45142° 18,88784°	-	Najstaršia a tematicky najrozsiahlejšia banícka expozícia na Slovensku sprístupnená od roku 1974 s vývojom rudného baníctva v stredoeurópskom priestore od stredoveku do konca 20. storočia. V podzemnej expozícii štôlne Bartolomej je gápel na konský pohon, v povrchovej expozícii je Kachelmanov vodnostlpcový ťažný stroj premiestnený zo šachty Lill, banské budovy rôznych závodov na Slovensku a geologická náučná expozícia.

51.	Banskoštiavnická botanická záhrada (k.ú. Banská Štiavnica)	prírodná lokalita	stred: 48,46055° 18,90195°	CHA (35 522 m ²)	Dendrologický objekt založený v rokoch 1807 až 1810 za účelom štúdia aklimatizácie cudzokrajných drevín a pre pedagogické účely. Do roku 1844 bolo vysadených 487 sadeníc stromov a krov domácich i cudzokrajných drevín. Od roku 1919 spravuje botanickú záhradu stredná lesnícka škola.
52.	Banskoštiavnická kalvária (k.ú. Banská Štiavnica)	kultúrno-historická lokalita	stred: 48,46182° 18,91269°	NKP	Súbor dvadsiatich dvoch samostatných sakrálnych stavieb, z toho sedemnástich kaplniek, predstavujúcich výjavy z ukrižovania Ježiša a siedmich bolestí Panny Márie, troch kostolov, zastavenia „Ecce homo“ a božieho hrobu. Komplex bol vybudovaný v rokoch 1744 až 1751 v barokovom štýle a jeho inicializátorom bol jezuita František Perger. K najväčšiemu znehodnoteniu a rozkradnutiu kalvárie došlo po roku 1989 a v roku 2007 bola zapísaná na zoznam 100 najohrozenejších pamiatok sveta. V poradí tretia rekonštrukcia a obnovenie značne schátraných stavieb prebieha dodnes.
53.	Barlangy (k.ú. Banská Štiavnica)	geologická a montanistická lokalita	stred: 48,45806° 18,95083°	ÚEV	Podzemné banské dielo, v ktorom sa v 18. a 19. storočí ťažil andezit. Vydobytý podzemný priestor („jaskyňa“) má dĺžku 50 m, na jeho konci je malé jazierko. Ťaženou horninou bol hruboporfyrický andezit s výrastlicami plagioklasu a amfibolu, ktorý vykazuje znaky autoklastickej brekciácie.
54.	Belianska dedičná štôlna (k.ú. Banská Belá)	montanistická lokalita	48,48347° 18,94385°	NKP, WH	Zachovalý zreštaurovaný portál štôlny z roku 1505 razenej za účelom odvodnenia banskobelianskych baní. V rokoch 1608 až 1638 sa z nej vyhlbili tri vetracie šachty (Ferdinand, Mikuláš a Leopold-Viliam). Voda z baní vytekala do potoka Jasenica. Dĺžka štôlny je 8 700 m.
55.	Belianske jazero (k.ú. Banská Štiavnica)	montanistická a oddychová lokalita	stred: 48,47160° 18,91268°	NKP	Nádrž vznikla pred rokom 1747 a od druhej polovice 18. storočia a v 19. storočí slúžila ako vodný zdroj na pohon stúp, mlynov a kovárskeho hámra v Kozelníckej doline a ako technologická voda pre hutu v Banskej Belej. V rokoch 1985 až 2002 boli vykonané rekonštrukčné práce. V súčasnosti sa využíva na rekreačné účely a na rybolov. Objem nádrže je 146 103 m ³ , maximálna hĺbka 18 m, výška hrádze 19 m, dĺžka 130 m a šírka 9 m.
56.	Berggericht (k.ú. Banská Štiavnica)	kultúrno-historická lokalita	48,45962° 18,89287°	NKP	Celok dvoch meštianskych domov z 15. storočia postavených v neskorogoticko-renesančnom slohu, ktoré boli v 16. storočí zlúčené a prestavované. V rokoch 1792 až 1854 sa v budove usídlil Dištriktuálny banský súd (odtiaľ pomenovanie objektu). Neskôr v ňom sídlil Banský kapitanát a do roku 1900 využívala objekt Banícka akadémia. Dnes je v ňom mineralogická expozícia Slovenského banského múzea.
57.	Brennerštolníanske jazero (k.ú. Banská Hodruša)	montanistická lokalita	48,47278° 18,82500°	NKP, WH	Vypustená vodná nádrž bola vybudovaná pred rokom 1584. Mala najmohutnejšiu hrádzu spomedzi všetkých banských vodných nádrží v pomere k objemu zadržavanej vody. Svoje opodstatnenie stratila po vybudovaní Spodného Hodrušského jazera v roku 1744. Nádrž mala objem 19 000 m ³ , dĺžka hrádze bola 100 m, šírka 30 m a výška 10 m. Dnes je napĺňaná vodou len z topiaceho sa snehu a po výdatných daždoch.
58.	Evanjelický kostol v Baďane	kultúrno-historická	48,33352° 18,84032°	NKP	Neskororenesančný kostol z roku 1685, ku ktorému bol v 19. storočí pristavaný polkruhový uzáver hlavnej lode a k bočnej stene veža. Loď kostola časovo

	(k.ú. Baďan)	lokalita			zaraduje do stredoveku hlavný vstupný portál na južnej stene, ktorého tvarové alegórie sa v banskoštiavnickej oblasti datujú do neskorkej gotiky.
59.	Evanjelický kostol v Banskej Štiavnici (k.ú. Banská Štiavnica)	kultúrno-historická lokalita	48,45851° 18,89174°	NKP	Klasicistický jednoloďový kostol bez veže bol postavený v rokoch 1794 až 1796. Vonkajší vzhľad sa architektonicky prispôbil okolitým domom zástavby. Interiér kostola má elipsovité pôdorys, ktorý je rozšírený do strán trojetážovými galériami. V kostole je cenný barokový organ.
60.	Evanjelický kostol v Beluji (k.ú. Beluj)	kultúrno-historická lokalita	48,35251° 18,89013°	NKP	Kostol bol postavený v roku 1785 ako tolerančný kostol v klasicistickom slohovom štýle. Tvorí ho sieňová pozdĺžna stavba s pristavenou vežou, ktorú tvorí šesťboký ihlan s tromi zvonmi rôznych veľkostí s neogotickou výzdobou. V interiéri kostola je oltár z roku 1835.
61.	Evanjelický kostol v Hodruši-Hámroch (k.ú. Banská Hodruša)	kultúrno-historická lokalita	48,46731° 18,81908°	NKP	Klasicistická jednoloďová stavba so sakristiou z roku 1845, dva zvony boli po zrekvirovaní doplnené v roku 1922.
62.	Evanjelický kostol v Počúvadle (k.ú. Počúvadlo)	kultúrno-historická lokalita	48,40305° 18,85555°	NKP	Barokovo-klasicistický kostol z roku 1771, prestavaný v rokoch 1801, 1901 a 1931.
63.	Frauenbergský kostol (k.ú. Banská Štiavnica)	kultúrno-historická lokalita	48,45595° 18,89415°	NKP	Rímskokatolícky neskorogotický jednoloďový kostol (tiež kostol Panny Márie Snežnej) z roku 1512, upravovaný v 18. storočí a v rokoch 1947 až 1950 po jeho vyhorení počas II. svetovej vojny. Kostol má unikátnu krúženú rebrovú klenbu. V súčasnosti slúži ako dom smútku.
64.	Goldfusské jazerá (k.ú. Banská Belá)	montanistická lokalita	48,47167° 18,91667°	WH	Goldfusské vodné nádrže vznikli v druhej polovici 18. storočia pod Belianskou vodnou nádržou za účelom prívodu vody na pohon stúp v Belianskej a Kozelnickej doline. Malá Goldusská nádrž je v súčasnosti zarastená po korunu hrádze. Na mieste Veľkej Goldusskej nádrže bola v čase prevádzky úpravne na Novej šachte retenčná nádrž do ktorej vtekala voda z odkaliska Sedem žien, pred jej úpavou v čističke odpadových vôd. Po ukončení banskej činnosti po roku 1993 bola retenčná nádrž zlikvidovaná a terén v rámci rekultivácie odkaliska upravený.
65.	Halčianske jazero (k.ú. Banská Belá)	montanistická a oddychová lokalita	stred: 48,46546° 18,95101°	NKP, ÚEV, WH	Umelá vodná nádrž, ktorá bola vybudovaná v polovici 18. storočia, voda z nej bola určená na pohon stúp pre potreby Banskej Belej. Už v roku 1926 sa spomína chov rýb a rybolov. Objem nádrže je 257 000 m ³ , maximálna hĺbka 13 m, výška koruny hrádze 11 m a dĺžka 123 m. Rozloha nádrže je 4,6 ha. Kaprový rybný revír.
66.	Hodruša-Hámre - dedičná štôlna Moder (k.ú. Banská Hodruša)	montanistická lokalita	48,44333° 18,81306°	-	Dedičná štôlna mala odvodňovať dobývky nachádzajúce sa pod úrovňou štôlne Forderniss. Razená bola pravdepodobne od 18. storočia, k jej prerazeniu do hĺbok dobývok však nedošlo, po vyrazení cca 1 km bola odstavená pre nedostatok vzduchu. Naviac neprerazila ani žiadnu z očakávaných rudných žíl.
67.	Hodruša-Hámre - dedičná štôlna Tiergarten	montanistická lokalita	48,45417° 18,79556°	-	Dedičná štôlna v rovnomennej doline sa začala raziť v roku 1544, od roku 1571 odvádzala vody z prevádzok ťažiarstva Tiergarten. Ťažiarstvo dobývalo žily Katarína, Tiergarten a Anton so striedavými úspechmi, v 18. storočí dosiahlo

	(k.ú. Dolné Hámre)				rozkvet, zaniklo v roku 1892.
68.	Hodruša-Hámre - dobývky na Baništi (k.ú. Banská Hodruša)	montanistická lokalita	48,43193° 18,80542°	-	Banskotechnická pamiatka zahŕňajúca povrchové a podpovrchové dobývky. Na povrchu sa javia ako zárezy spájajúce sa do kráterovitej vyhlbeniny, ktorá predstavuje východ zlatonosnej žily na povrch. Zachovalo sa niekoľko typov pozostatkov stredovekého dobývania: kresaná štolňa v podzemnej komore, prieskumná štolňa vystrieľaná pušným prachom, dobývka po kolmo stojacej žile, ručne kresaná šachtica a podzemná komora, ktorá po žile prechádza do hĺbky.
69.	Hodruša-Hámre - Dolná štolňa Schöpfer (k.ú. Dolné Hámre)	montanistická lokalita	48,46261° 18,78282°	-	Baña Schöpfer bola jednou z najvýznamnejších baní v Hodrušskej doline. Jedna z prvých zmienok o štolni je z roku 1748. V druhej polovici 19. storočia stratila význam ako ťažobná štolňa, slúžila však ako fáracie a vetracie dielo. Dobývacie práce v bani boli definitívne ukončené v roku 1955. Portál štolne bol v 70-tych rokoch zamurovaný, v rokoch 2003 až 2004 bol zrekonštruovaný včítane obnovenia podzemného vedenia Jalšovského potoka .
70.	Hodruša-Hámre - Dolný prekop k šachte Lill (k.ú. Banská Hodruša)	montanistická lokalita	48,46350° 18,82675°	WH	Banské dielo prepájalo najvýznamnejšie vertikálne dielo bane Starovšechsvätých, šachtu Lill s povrchom. V šachte bol v roku 1884 nainštalovaný jediný dodnes zachovaný vodnostlpcový ťažný stroj na svete, ktorý pracoval do roku 1960. Dnes je inštalovaný v Slovenskom banskom múzeu v Banskej Štiavnici. Portál štolne bol zrekonštruovaný v roku 2011.
71.	Hodruša-Hámre - Prostredná štolňa Všechsvätých (k.ú. Banská Hodruša)	montanistická lokalita	48,46443° 18,82870°	-	Štolňa je súčasťou Hornohodruškého banského závodu, o ktorom je prvá písomná zmienka z roku 1378 a ktorý s prestávkami ťažil zlato-strieborné rudy do konca 50-tych rokov 20. storočia. Štolňa s ručne kresanými chodbami, komínmi a dobývkami je najzachovalejším sprístupneným banským komplexom revíru využívaným na muzeálne účely.
72.	Hodruša-Hámre - šachta Leopold (k.ú. Banská Hodruša)	montanistická lokalita	48,45528° 18,80750°	-	Šachta situovaná v hornohodrušskom revíre prepojená s Voznickou dedičnou štolňou. V roku 1749 bol na šachte postavený prvý vodnostlpcový vodočerpací stroj J. K. Hella, ktorý čerpal vodu z hĺbky 275 m. V roku 1879 sa v jej priestoroch stalo banské nešťastie, pri ktorom zahynulo 23 ľudí.
73.	Hodruša-Hámre - šachta Mayer 1 (k.ú. Dolné Hámre)	montanistická lokalita	48,45413° 18,77910°	NKP, WH	Komplex šachty lokality tvorí strojovňa s elektrickým ťažným strojom a šachtová budova so železnou vežou. Hĺbka šachty je 108 m a bola razená v rokoch 1805 až 1807. Šachtová budova nitovej konštrukcie bola postavená v rokoch 1927 až 1929, elektrický ťažný stroj bol zabudovaný v roku 1928. Pri výstavbe šachty Mayer a úpravne boli použité moderné postupy (železobetónový skelet).
74.	Hodruša-Hámre - šachta Mayer 2 (k.ú. Dolné Hámre)	montanistická lokalita	48,45407° 18,77947°	-	Šachtová veža situovaná v blízkosti šachty Mayer 1 bola vyhlbená v 80-tych rokoch 20. storočia ako dopravná, vetracia a prevádzková šachta na úroveň Novej odvodňovacej štolne. Cez šachtu sa v súčasnosti sa pre potreby úpravne rudy z ložiska Banská Hodruša I využíva voda z Novej odvodňovacej štolne.
75.	Hodruša-Hámre - štolňa Birbaum (k.ú. Banská Hodruša)	montanistická lokalita	48,46750° 18,81861°	WH	Štolňa má zachovaný vstupný portál jednoduchého lichobežníkového tvaru, ktorý si vyžaduje rekonštrukciu. Prvá zachovaná písomná zmienka o štolni je z roku 1547, nepriamym dôkazom o staršom pôvode štolne je skutočnosť, že kostol sv.

					Mikuláša z roku 1387 je postavený na plošine z haldového materiálu štólne. Po vydobytí zásob žily Finsterort bola prepojená so štôľňou Mikuláš a začala plniť úlohu fáracieho, vetracieho a dopravného diela šachty Michal do roku 1950.
76.	Hodruša-Hámre - štôľňa Ján Baptista (k.ú. Dolné Hámre)	montanistická lokalita	48,45411° 18,78214°	WH	V roku 1781 odkúpila Gerambovská banská únia prevádzku štólne pod názvom Ján Krstiteľ Baptista (tiež Schöpfer) a prevádzkovala ju do roku 1906. Dobývacie práce v bani Schöpfer boli definitívne ukončené v roku 1955. Štôľňa je na úrovni 2. obzoru bane, rekonštruovaný portál má sochu sv. Jána Krstiteľa v lichobežníkovej nike nadpražia portálu. Spodných 8 obzorov bolo v 60-tych a 70-tych rokoch 20. storočia zaplavené odpadovým pieskom z úpravne medených rúd.
77.	Hodruša-Hámre - štôľňa Finsterort (k.ú. Banská Hodruša)	montanistická lokalita	48,45500° 18,81028°	-	Najstaršia zmienka o štôľni je z roku 1542, v roku 1583 bola dlhá 192 m. Už v roku 1628 v nej začali používať pušný prach. V roku 1895 prevzal baňu Banskej Štiavnice, ktorému dovtedy patrila, banský erár.
78.	Hodruša-Hámre - štôľňa Mikuláš (k.ú. Banská Hodruša)	montanistická lokalita	48,46833° 18,81861°	WH	Prvá zmienka o štôľni (tiež Galander) je z roku 1497, sprístupňovala rudné žily Starého Handla. V minulosti bola významnou vetracou a fáraciou cestou, od 17. storočia sa spomína už len v súvislosti s delením majetku. V súčasnosti slúži ako vodný zdroj pre časť obce. Zachoval sa aj obraz sv. Mikuláša, patróna bane, ktorý bol pôvodne vo výklenku nad jej ústím.
79.	Hodruša-Hámre - štôľňa Rozália (k.ú. Banská Hodruša)	montanistická lokalita	48,45667° 18,85222°	DP	Prvá písomná zmienka o štôľni je z roku 1630. Po prerušení sa ťažba prostredníctvom štólne v roku 1801 oživila. V roku 1951 sa začala zo štólne raziť po žile 1. úklonna šachta na úroveň Hodrušskej Dedičnej štolne. V rokoch 1958 až 1964 sa vyrazila 2. úklonna šachta na úroveň Voznickej Dedičnej štolne a začala sa ťažba medených rúd, ktorá bola ukončená v roku 1990. Po objavení drahokovového zrudnenia sa dodnes pokračuje v jeho ťažbe a baňa Rozália je poslednou ťažobnou prevádzkou zlatých a strieborných rúd v celej strednej Európe.
80.	Hodruša-Hámre - štôľňa Zlatý stôl (k.ú. Dolné Hámre)	montanistická lokalita	48,46750° 18,84083°	-	Banské dielo malo v prvej polovici 18. storočia otvoriť zásoby žily Jozef. V minulosti banské dielo nemalo odvodňovaciu funkciu, v súčasnosti ako najnižšie položená štôľňa odvodňuje veľký priestor vyššie položených banských diel. Priemerné množstvo vytekajúcich vôd je 2,5 l.s ⁻¹ . Portál štólne bol začiatkom 21. storočia zrekonštruovaný.
81.	Hodrušská dedičná štôľňa (k.ú. Banská Hodruša)	montanistická lokalita	48,45722° 18,81222°	NKP, WH	Štôľňa (tiež dedičná štôľňa cisára Františka, alebo štôľňa Handel Hodritsch) sa spomína už v roku 1494. V roku 1566 vo vzdialenosti 1 200 m prenikla do dobytých Horného Hodrušského závodu. V 18. storočí bola predĺžená až pod Štiavnické Bane, ktoré taktiež odvodňovala a dosiahla tak dĺžku viac ako 12 km. Dodnes sa využíva na odvodňovanie Hodrušských baní a prezmáhaný 6 km dlhý úsek rekonštruovaný v 50-tych rokoch 20. storočia slúži na dopravu ťaženej suroviny z bane Rozália na povrch. V súčasnosti má 3 portály: pôvodné ústie v záhrade rodinného domu, historické z 18. storočia a nové z roku 1955.
82.	Hodrušské dolné jazero (k.ú. Banská Hodruša)	montanistická a oddychová	stred: 48,46436°	NKP, WH	Vodná nádrž (tiež Dolnohodrušský tajch alebo Dolný Hodrušský tajch) vznikla pre potreby hodrušského baníctva, hutníctva a úpravníctva v roku 1743. Zvýšenie

		lokalita	18,85075°		hrádza vykonané v roku 1786. Nádrž bola opravovaná v rokoch 1824, 1960, 1966 a 2008, v súčasnosti je generálne rekonštruovaná. Objem nádrže je 641 000 m ³ , dĺžka hrádze 199 m, šírka do 5,7 m, výška 22 m a maximálna hĺbka 21 m.
83.	Hodrušské horné jazero (k.ú. Banská Hodruša)	montanistická lokalita	stred: 48,45910° 18,854404°	WH	Najstaršia zmienka o vodnej nádrži (tiež Hornohodrušský tajch) je z roku 1617, kde sa spomína dvojica tajchov. Hrádza nádrže bola zvyšovaná v roku 1705, ďalšie zvýšenie sa vybuďovalo v rokoch 1736 až 1737. V roku 1834 sa hrádza pretrhla, ale vody zdržalo Hodrušské dolné jazero. Pre potreby zasnežovania lyžiarskej lanovky sa po roku 2000 pristúpilo k rekonštrukcii vodnej nádrže. Súčasný objem nádrže je 80 000 m ³ , dĺžka koruny hrádze je 245 m, šírka 9 m, výška 17 m a maximálna hĺbka 14 m.
84.	Holík (k.ú. Počúvadlo)	prírodná lokalita	kóta 754 m n.m.: 48,38742° 18,85780°	PR (319 800 m ²), ÚEV	Kamenité temeno andezitovej kóty s ostrovčekom lesostepnej vegetácie. Na upätí južných svahov sú dubovo-hrabové porasty, na severných svahoch sú podhorské bučiny. Dôvodom ochrany je zachovanie fyto geograficky významnej lokality xerotermej vegetácie.
85.	Jabľonovský Roháč (k.ú. Horné Jabľonovce, Dekýš)	prírodná lokalita	stred: 48,37398° 18,79637°	PR (646 400 m ²)	Lokalita vyhlásená na ochranu lesných biocenóz (zachovalých spoločenstiev bukových dúbav, bučín, javorov a hrabov), teplomilnej vegetácie a hniezdísk vtáctva na vulkanitoch Štiavnických vrchov.
86.	Jasenické jazero (k.ú. Banská Belá)	montanistická a oddychová lokalita	stred: 48,46530° 18,94072°	-	Nádrž (tiež vodná nádrž Banská Belá) bola vybudovaná pre potreby nového závodu Rudných baní na Novej šachte v rokoch 1974 až 1975. Voda z nádrže bola pomocou čerpacej stanice a prečerpávacej stanice tlačaná do rezervoáru nad areálom bansko-úpravárenského závodu na Šobove, odkiaľ išla samospádom na technologické využitie. V súčasnosti je rybným revírom a slúži ako zdroj technologickej vody.
87.	Jazero Bakomi (k.ú. Štiavnické Bane)	montanistická a oddychová lokalita	stred: 48,43464° 18,85165°	NKP, WH	Vodná nádrž bola postavená v rokoch 1735 až 1737, rekonštruovaná v rokoch 1789 až 1791. Voda z nádrže sa privádzala na čerpací a ťažný stroj k šachte Siglisberg. Začiatkom druhej polovice 18. storočia bola nádrž prepojená Spodnou štôľňou Bakomi s tajchom Malá Richňava. Mala tri samostatné zberné jarky: Bakomský, Fliačsky a Hornohodrušský, ktoré sa budovali súčasne s výstavbou nádrže. Celkový objem nádrže je 160 000 m ³ , výška hrádze 15 m, šírka 12 až 13 m a dĺžka 114 m. V súčasnosti je pstruhovým rybným revírom.
88.	Jazero Červená studňa (k.ú. Banská Štiavnica)	montanistická lokalita	stred: 48,46867° 18,88345°	NKP, WH	Druhá najvyššie položená nádrž v Štiavnických vrchoch postavená v roku 1765, ktorej pôvodným účelom bolo zdržiavať vodu pre potreby banských prevádzok nad mestom, neskôr slúžila na zásobovanie mesta vodou. V súčasnosti je v zanedbanom stave, hrádza aj okolie sú zarastené stromami a v jazere je málo vody. Výška hrádze je 9 m, dnešná maximálna hĺbka je 1,5 m.
89.	Jazero Evička (k.ú. Štiavnické Bane)	montanistická a oddychová lokalita	stred: 48,43492° 18,86236°	NKP, WH	Vodná nádrž bola vybudovaná v roku 1638. Jej rekonštrukcie boli vykonané v rokoch 1700, 1729 a v rokoch 1998 až 1999. Voda z nádrže slúžila na pohon úpravnických a banských strojních zariadení, predovšetkým na pohon čerpadiel v šachtách Karol, Magdaléna a Jozef. Celkový objem nádrže je 118 500 m ³ , výška

					hrádze je 11 m, šírka koruny hrádze 12 m a dĺžka 195 m. Kaprový rybný revír.
90.	Jazero Klinger (k.ú. Banská Štiavnica)	montanistická a oddychová lokalita	stred: 48,45147° 18,88298°	NKP, WH	Jazero patrí medzi najkrajšie Štiavnické jazerá, je vhodné na kúpanie. Bolo vybudované v roku 1750 a voda z neho používala na pohon ťažných a čerpacích strojov pre šachty, na chladenie kompresorov a na pohon vodnej turbíny. V roku 1907 bola voda používaná na kropenie tabaku pre bývalú tabakovú továreň.
91.	Jazero Ottergrund (k.ú. Banská Štiavnica)	montanistická a oddychová lokalita	stred: 48,46123° 18,88006°	WH	Najvyššie položená vodná nádrž v banskoštiavnickom rudnom revíre sa začala stavať v roku 1750. Oprava nádrže sa vykonala v rokoch 1888 až 1889. Vodu do tajchu Ottergrund privádzali dva zberné jarky. Celkový objem nádrže je 5 819 m ³ , výška hrádze je 7 m, dĺžka 75 m, šírka koruny hrádze 5 m a hĺbka 6 až 8 m. Kaprový rybný revír.
92.	Jazero Rybník (k.ú. Banská Štiavnica)	montanistická lokalita	stred: 48,44500° 18,91333°	WH	Zaniknutá menšia vodná nádrž, ktorá sa využívala na pohon úpravnických zariadení, vodnej turbíny na píle, na napájanie dobytku a na chov rýb. Vznikla pravdepodobne už pred rokom 1740 a mala objem 4 000 m ³ . Zlikvidovaná bola v 60-tych rokoch 20. storočia.
93.	Jazero Veľká Windšachta (k.ú. Štiavnické Bane)	montanistická a oddychová lokalita	stred: 48,43435° 18,85646°	NKP, WH	Vodná nádrž bola vybudovaná v rokoch 1712 až 1715 s cieľom udržať prevádzku v Hornom Bieberi a využiť vodu na efektívnejšie čerpace zariadenia. Nádrž bola niekoľkokrát opravovaná z dôvodu veľkých priesakov. V roku 1788 mala nádrž plochu 1,05 km ² , objem 305 820 m ³ , výšku hrádze 15 m, šírku 13,5 m (z toho dnes má štátna cesta šírku 7 m), jej dĺžka bola 237 m. Posledná rekonštrukcia bola vykonaná v rokoch 2000 až 2002.
94.	Kamenný jarok (k.ú. Banky, Repište)	geologická a prírodná lokalita	48,50039° 18,85972°	PR (651 000 m ²), ÚEV	Významný geologicko-geomorfologický fenomén sopečných pohorí s výskytom hornín takmer všetkých geologických období. Dokumentácia geologickej stavby stredoslovenských neovulkanitov s pestrými formami reliéfu a vegetácie a jediným výskytom tisu v Štiavnických vrchoch ako aj s množstvom orchideí.
95.	Kamenné more (k.ú. Vyhne)	geologická a prírodná lokalita	stred: 48,50970° 18,79003°	PR (133 000 m ²), ÚEV	Najväčšie kamenné more vulkanických pohorí Karpát, jeho vznik podmienilo výškové rozpätie (asi 100 metrov). Výrazne sa prejavili gravitačné pohyby, ktoré na pomerne veľkú vzdialenosť presunuli veľké bloky ryolitových hornín. V niektorých častiach je zreteľné gravitačné triedenie materiálu. Významná lokalita chránených druhov živočíchov, najmä plazov.
96.	Kammerhof (k.ú. Banská Štiavnica)	kultúrno- historická lokalita	48,45764° 18,89790°	NKP	Najväčší stavebný komplex na území mesta (tiež Komorský dvor). Bol vybudovaný v polovici 16. storočia prestavbou viacerých meštianskych domov. Vzácná je bývalá jezuitská kaplnka s renesančným portálom, v zadnej časti budovy stoja dve renesančné bašty. Objekt bol sídlom banskej komory a hlavného komorsko-grófskeho úradu. Dnes je sídlom riaditeľstva Slovenského banského múzea a expozície baníctva a baníckeho školstva na Slovensku.
97.	Kašivárová (k.ú. Dolné Hámre)	prírodná lokalita	stred: 48,46877° 18,77387°	NPR (498 000 m ²), ÚEV	Lokalita so zachovalými pralesovitými dubinami Štiavnických vrchov. Výrazne prevládajú dubovo-hrabové lesy karpatské vo vyššej nadmorskej výške aj z výskytom jedle bielej. Z drevín prevláda dub letný, ale uplatňuje sa aj jedľa a buk

					lesný. Najstaršie duby zimné majú takmer 400 rokov.
98.	Koháriovský kaštieľ (k.ú. Svätý Anton)	kultúrno- historická lokalita	48,42147° 18,94278°	NKP	Neskorý barokovo-klasicistický kaštieľ (tiež Kaštieľ Svätý Anton, alebo Kaštieľ Antol) z roku 1744 postavený na mieste hradu z 15. storočia s rozsiahlym anglickým parkom. Poschodový objekt štvorkrídlového pôdorysu s ústredným nádvorím má všetky znaky reprezentačného sídla. V južnom trakte vystupuje kaplnka bohato zdobená freskami. Od roku 1954 je sídlom Lesníckeho, drevárskeho a poľovníckeho múzea. Sprístupnené expozície podávajú prehľad o dobovom bývaní šľachty a o vývine lesníctva a poľovníctva na Slovensku.
99.	Kojatín (k.ú. Voznica)	geologická a prírodná lokalita	stred: 48,44788° 18,74752°	PR (686 300 m ²), ÚEV	Lokalita s prirodzenými lesnými teplomilnými spoločenstvami (dubovo-hrabové lesy karpatské, teplomilné submediteránne dubové lesy) a s výskytom veľkého počtu chránených a ohrozených druhov fauny a flóry. Lokalita je pomerne členitá so striedaním sa ostrých hrebienkov a úžľabín, miestami je povrch veľmi skeletnaný a súčasťou územia je aj pomerne veľké kamenné more.
100.	Kostol Nanebovzatia Panny Márie (k.ú. Banská Štiavnica)	kultúrno- historická lokalita	48,45830° 18,89620°	NKP	Rímskokatolícky barokový trojlodový kostol (nazývaný aj ako Nemecký alebo Farský) bol postavený v roku 1222. Stavba prešla viacerými úpravami. Po požiari v roku 1806 dostal pri rekonštrukcii dnešný klasicistický ráz a nový interiér. Pôvodne patrilo dominikánom (do roku 1536), neskôr ho užívali evanjelici (1575 až 1669), od ktorých ho prevzali jezuiti (do roku 1773).
101.	Kostol Panny Márie Karmelskej (k.ú. Banská Belá)	kultúrno- historická lokalita	48,47574° 18,93289°	NKP	Barokový rímskokatolícky jednolodový kostol z roku 1708, neskôr bol klasicisticky upravený. Prestavovaný v rokoch 1840, 1935 a 1984.
102.	Kostol Panny Márie Ružencovej (k.ú. Močiar)	kultúrno- historická lokalita	48,54023° 18,94724°	NKP	Rímskokatolícky barokovo-klasicistický jednolodový kostol postavený v rokoch 1781 až 1782.
103.	Kostol Poslednej večere (k.ú. Banská Štiavnica)	kultúrno- historická lokalita	48,46182° 18,91189°	NKP	Barokový rímskokatolícky kostol (tiež Dolný kostol) postavený v rokoch 1744 až 1751 je prvou stavbou v osi štiavnickej Kalvárie. Jeho súčasťou je kaplnka, dve veže a oltáre v ich prízemí. Na strane medzi kaplnkou a vežou je sakristia, nad kostolom stojí kríž na kamennom podstavci.
104.	Kostol Premenenia Pána (k.ú. Banský Studenec)	kultúrno- historická lokalita	48,44644° 18,97221°	NKP	Rímskokatolícky barokový jednolodový kostol postavený v rokoch 1743 až 1745. Pôdorys tvorí obdĺžnik s polkruhovým záverom. Upravovaný v 19. a 20. storočí.
105.	Kostol sv. Alžbety (k.ú. Žakýl)	kultúrno- historická lokalita	48,49826° 18,92244°	NKP	Rímskokatolícky neskorogotický jednolodový kostol z 15. storočia v Podhorí. Prestavovaný a upravovaný bol v rokoch 1718 a 1742.
106.	Kostol sv. Anny (k.ú. Banská Štiavnica)	kultúrno- historická lokalita	48,43808° 18,89400°	NKP	Neskorobarokový rímskokatolícky farský kostol v Štefultove bol postavený v rokoch 1797 až 1799, benedikovaný bol v roku 1799.
107.	Kostol sv. Antona	kultúrno-	48,41858°	NKP	Rímskokatolícky kostol bol postavený v rokoch 1754 až 1755 v neskorobarokovom

	Pustovníka (k.ú. Svätý Anton)	historická lokalita	18,94091°		slohu. Po úprave v druhej polovici 18. storočia získal svoj terajší klasicistický ráz. Medzi najcennejšie pamiatky patrí neskorogotická socha Panny Márie.
108.	Kostol sv. Egídia (k.ú. Ilija)	kultúrno- historická lokalita	48,42009° 18,90234°	NKP	Rímskokatolícky románsky kostol postavený v roku 1254. V 18. storočí rozšírený predstavanou vežou a sakristiou. Je jednolod'ový, pozdĺžny a má mierne podkovovitú apsidu zaklenutú konchou. V západnom štíte sa nachádza románsky ozdobný renesančno-manieristický oltár portálového typu zo 17. storočia.
109.	Kostol sv. Jána Evanjelistu (k.ú. Banská Belá)	kultúrno- historická lokalita	48,47433° 18,93416°	NKP	Rímskokatolícky kostol postavený v prvej polovici 13. storočia v neskororománskom slohu, v roku 1590 sa uskutočnila rozsiahla prestavba v goticko-renesančnom slohu. Z pôvodnej románskej stavby sa zachovala veža a obvodové murivo. V interiéri kostola dominuje hlavný neogotický drevený oltár.
110.	Kostol sv. Jozefa (k.ú. Štiavnické Bane)	kultúrno- historická lokalita	48,43662° 18,85871°	NKP	Rímskokatolícky barokový kostol s kláštorom Hieronymitánov bol stavaný v rokoch 1735 až 1754. V 19. storočí bol viackrát upravený a dostal neorománsku vežu situovanú v osi presbytéria. Zo severnej strany prilieha ku kostolu trojkrídlová poschodová budova kláštora. Interiér kostola pochádza z 18. storočia.
111.	Kostol sv. Kataríny (k.ú. Banská Štiavnica)	kultúrno- historická lokalita	48,45895° 18,89241°	NKP	Rímskokatolícky neskorogotický kostol (tiež Slovenský kostol) bol postavený v rokoch 1488 až 1491, do roku 1500 sa pracovalo na vnútornej výzdobe kostola. Má jednu loď zaklenutú neskorogotickou hviezdicovou klenbou, ktorá prechádza do presbytéria. V roku 1776 bola ku kostolu pristavaná kaplnka sv. Jána Nepomuckého.
112.	Kostol sv. Kríža (k.ú. Banská Štiavnica)	kultúrno- historická lokalita	48,46184° 18,91393°	NKP	Rímskokatolícky barokový kostol (tiež Horný kostol) postavený v rokoch 1744 až 1751 na kopci štiavnickej Kalvárie (Scharffenberg). Pozostáva z oválnej lode medzi hranolovými vežami, ktorá má vysoký polkruhovo ukončený portál medzi dvojicami iónskych stĺpov poškodených v roku 1945.
113.	Kostol sv. Michala (k.ú. Vyhne)	kultúrno- historická lokalita	48,50446° 18,80103°	NKP	Rímskokatolícky barokovo-klasicistický kostol postavený v rokoch 1775 až 1779. Architektúru tvorí jednolodie s barokovo predstavanou zvonovou vežou zakončené segmetom presbytéria. Vstupný klasicistický kamenný portál do kostola je jednoduchého tvaru, v stredovom klenáku s baníckym symbolom. Hlavný oltár je neskorobarokový.
114.	Kostol sv. Mikuláša (k.ú. Banská Hodruša)	kultúrno- historická lokalita	48,46674° 18,81906°	NKP	Rímskokatolícky gotický jednolod'ový kostol bol dokončený v roku 1378, v roku 1577 bola pristavaná zvonová veža. Z pôvodného gotického kostola sa zachovala klenba presbytéria, sakristia a viaceré gotické portály použité pri neskorších prestavbách hlavnej lode. Kostol bol ostatný raz obnovovaný a opravený začiatkom 21. storočia.
115.	Kostol sv. Mikuláša (k.ú. Prenčov)	kultúrno- historická lokalita	48,35844° 18,92207°	NKP	Rímskokatolícky barokový jednolod'ový kostol pochádza z roku 1736, upravovaný bol v roku 1948. Najzaujímavejší a najväčší je barokový oltár, na ktorom je namaľovaný patrón kostola sv. Mikuláš.
116.	Kostol sv. Petra a Pavla	kultúrno- historická	48,46133° 18,81696°	NKP	Rímskokatolícky neskorogotický jednolod'ový kostol postavený v rokoch 1575 až 1577 a neskôr opevnený hradobným múrom. Gotické prvky sú po viacerých

	(k.ú. Banská Hodruša)	lokalita			prestavbách zotreté, múr južnej steny hlavnej lode ukrýva gotický sedlový portál. V rokoch 2005 až 2006 boli odvodnené základy kostola a opravená strecha.
117.	Kostol sv. Vavrinca (k.ú. Beluj)	kultúrno- historická lokalita	48,35195° 18,89385°	NKP	Rímskokatolícky románsky kostol bol pravdepodobne postavený v roku 1725 a upravený do súčasnej podoby v roku 1871. Hlavný oltár je klasicistický a pochádza zo začiatku 19. storočia. Vo veži sú umiestnené dva zvony.
118.	Krehsengrundské jazero (k.ú. Štiavnické Bane)	montanistická lokalita	48,43778° 18,85500°	NKP, WH	Výstavba nádrže sa vykonala v rokoch 1735 až 1737. Ide o malú, ale najvyššie položenú nádrž zo skupiny piargských vodných nádrží a slúžila prevažne pre potreby šachty Königsegg. Z nádrže sa zachovala len malá časť.
119.	Kysihýbeľské jazera (k.ú. Banská Štiavnica)	montanistické lokality	48,45861° 18,93750°	WH	Prvá nádrž sa spomína v roku 1678 v súvislosti so Svätotrojčnou hutou, nemala však dostatočnú kapacitu a pravdepodobne zanikla po vybudovaní Belianskej a Halčianskej vodnej nádrže. Neskoršie sa spomínajú vodné nádrže, ktoré už nemali bansko-technický účel a boli vybudované pre rybolovné účely. V súčasnosti sú nádrže zanedbané a technické zariadenia zdevastované.
120.	Kysihýbeľský akvadukt (k.ú. Banská Štiavnica)	montanistická lokalita	48,45361° 18,92750°	WH	Akvadukt sa nachádza na náhonnom jarku, ktorý viedol vodu z Kolpašských jazier na stupy v Banskej Štiavnici a vznikol pri plánovaní banskoštiavnickej úzkorozchodnej železnice. Výstavba prebehla v roku 1872, na dvoch murovaných pilieroch bol umiestnený drevený žľab široký 0,6 m. Pri rekonštrukcii v 20. storočí bol nahradený žľabom zo železných plechov. Svoju funkciu plnil do roku 1980, keď prestala fungovať prevádzka v pomocných objektoch na šachte František.
121.	Lom Pod Vartou (k.ú. Banská Belá)	montanistická a geologická lokalita	48,47305° 18,93694°	-	V opustenom lome na svahu je odkryté kvarcitové teleso s masívnou až brekciovitou textúrou. Časté sú dutinky a drobné póry, v ktorých sa občas nachádzajú drúzy kryštálov kremeňa.
122.	Lom pri Jergištôlni (k.ú. Banská Štiavnica)	montanistická a geologická lokalita	48,47667° 18,90750°	-	V opustenom lome je odkryté intruzívne teleso kremito-dioritového porfýru prenikajúce cez spodnú stratovulkanickú stavbu v podobe dajky, ktorá je súčasťou intruzívneho komplexu Banisko. Intruzívny komplex zahŕňa okrem dajok tiež formy ložného typu, silly a lakolity.
123.	Lom pri skanzene (k.ú. Banská Štiavnica)	montanistická a geologická lokalita	48,45167° 18,88833°	-	V opustenom lome sú lávové prúdy pyroxenických andezitov v striedaní s ojedinelými polohami brekcií epiklastického typu. Andezit má výraznú doskovitú odlučnosť s prechodmi do nepravidelnej, hruboblokovej odlučnosti, je prenikaný výraznými tektonickými poruchami a rozčlenený na systém dielčích blokov.
124.	Lom pri šachte František (k.ú. Banská Štiavnica)	montanistická a geologická lokalita	48,44750° 18,90805°	-	Andezitový porfýr typu Myšia hora odkrytý v opustenom lome je súčasťou lakolitovej intrúzie vystupujúcej vo východnej časti hodruško-štiavnickej hraste. Celkové plošné rozšírenie telesa obnaženého denudačným zrezom vo východnej časti hraste dosahuje plošný rozsah okolo 30 km ² . Andezitový porfýr sa vyznačuje hruboblokovou až hrubostĺpcovou odlučnosťou.
125.	Malé Kolpašské jazero (k.ú. Banský Studenec)	montanistická a oddychová lokalita	stred: 48,44644° 18,97759°	NKP, WH	Vodná nádrž bola vybudovaná v roku 1763. Dĺžka koruny hrádze (spoločná s Veľkým Kolpašským jazierom) je 79,9 m, výška 6,8 m, kapacita 109 400 m ³ . V rokoch 2007 až 2008 bola rekonštruovaná. Chovný rybný revír.

126.	Malé Richňavské jazero (k.ú. Štiavnické Bane)	montanistická a oddychová lokalita	stred: 48,42950° 18,84472°	NKP, WH	Vodná nádrž vznikla v roku 1746 prehradením Veľkého Richňavského jazera priečnou hrádzou z dôvodu presakovania vody a spolu boli prepojené vodnou štôľňou. Pôvodný objem nádrže bol 500 000 m ³ , dnešný objem je 26 500 m ³ . Výška hrádze je 17 m, jej šírka 20 m a dĺžka 249 m. Dnes je kaprovým rybným revírom.
127.	Malé vodárenské jazero (k.ú. Banská Štiavnica)	montanistická lokalita	stred: 48,46738° 18,88672°	WH	Vodná nádrž patrí pre svoju polohu medzi centrálné štiavnické tajchy a mala popri Veľkom vodárenskom jazere len pomocnú funkciu ako dodatkový zdroj vody bez potreby navyšovania jeho hrádze. Voda z nádrže pôvodne slúžila na pohon vodočerpacích a ťažných strojov.
128.	Michalské rašelinisko (k.ú. Banská Štiavnica)	prírodná lokalita	48,46512° 18,89843°	CHA (846 m ²)	Lokalita zriadená z dôvodu zabezpečenia ochrany výskytu zriedkavého a chráneného druhu flóry Slovenska: rosičky okrúhloľistej (<i>Drosera rotundifolia</i>) na jedinej lokalite v štiavnických vrchoch.
129.	Moderštôlnianske jazero (k.ú. Banská Hodruša)	montanistická a oddychová lokalita	stred: 48,42946° 18,81085°	WH	Vodná nádrž (tiež Kopanický tajch) vybudovaná v rokoch 1740 až 1743 slúžila ako zásobáreň vody pre stupy v súvislosti s ťažiarstvom Gerod, ktoré zaniklo v roku 1862. V roku 1997 bola realizovaná generálna oprava vrátane obnovenia výpustného systému a prepádového sklzu. Hrádza slúži na rekreačné účely.
130.	Morový stĺp (k.ú. Banská Štiavnica)	kultúrno-historická lokalita	48,46014° 18,89224°	NKP	Dominantný morový stĺp (tiež Trojičný stĺp) so súsoším sv. Trojice postavený na znak vďaka mesta za ústup morovej epidémie v rokoch 1710 až 1711. Pôvodný jednoduchý morový stĺp bol neskôr v rokoch 1759 až 1764 prestavaný. Stĺpu, ktorý vyniká baldachýnovou architektúrou, na vrchole dominuje súsošie sv. Trojice, na podstavci sú rozmiestnené plastiky šiestich svätcov, ochrancov pred morom a patrónov baníkov.
131.	Nová odvodňovacia štôľňa (k.ú. Voznica)	montanistická lokalita	48,44440° 18,70433°	-	Odvodňovacia štôľňa vyrazená v rokoch 1980 až 1987, ktorá mala nahradiť Voznickú dedičnú štôľňu, má dĺžku 13 830 m. Pri razení štôľne bol prvýkrát na Slovensku použitý tunelovací stroj priemeru 3,25 m.
132.	Nový zámok (k.ú. Banská Štiavnica)	kultúrno-historická lokalita	48,45585° 18,89614°	NKP	Dominanta Banskej Štiavnice známa aj pod názvom Nový, Panenský alebo Dievčenský hrad. Táto protiturecká renesančná pevnosť bola postavená v rokoch 1564 až 1571 a zároveň plnila funkciu strážnej veže. Objekt bol súčasťou protitureckej vojenskej signalizačnej sústavy Jednoty stredoslovenských banských miest. Po skončení tureckých vojen slúžil ako skladisko pušného prachu pre banskoštiavnické baníctvo, neskôr tu sídlila protipožiarna hliadka.
133.	Odkalisko Hodruša - Hámre (k.ú. Dolné Hámre)	montanistická lokalita	48,46597° 18,75381°	-	Prevádzkované úložisko ťažobného odpadu údolného typu, na ktorý je ukladaný ťažobný odpad vo forme hydrozmesi, ktorá je produktom spracovania drahokovových (polymetalických) rúd flotačným spôsobom. Prevádzka úložiska bola započatá v roku 1977. Kapacita úložiska je 1 422 000 m ³ , jeho plocha je 50 360 m ² .
134.	Odkalisko Lintich (k.ú. Banská Štiavnica)	montanistická lokalita	48,43389° 18,92833°	-	Úložisko s objemom 585 000 t jemnozrnného ťažobného odpadu z flotačnej úpravne uloženého na ploche 70 000 m ² , ktorá bola vybudovaná na mieste starej nádrže v roku 1956. Ukladanie flotačného odpadu bolo ukončené v roku 1975. Odkalisko predstavuje environmentálnu záťaž, z ktorého sa hlavne do povrchových

					vôd uvoľňujú kovy. Pod odkaliskom je prirodzené ílové tesnenie, ktoré migrujúce kovy zachytáva.
135.	Odkalisko Sedem žien (k.ú. Banská Belá)	montanistická lokalita	48,47833° 18,92111°	-	Najväčšie úložisko ťažobného odpadu s plochou 2,5 km ² v okolí Banskej Štiavnice. Vzniklo ukladaním flotačných kalov po spracovaní vyťažovaných polymetalických rúd na koncentrát. Úložisko bolo funkčné v rokoch 1975 až 1993. Za toto obdobie sa v ňom naakumulovalo 2,2 mil. t materiálu. Predstavuje environmentálnu záťaž, v roku 2001 boli na odkalisku vykonané rekultivačné práce.
136.	Počúvadlianske jazero (k.ú. Banská Štiavnica)	montanistická a oddychová lokalita	stred: 48,40759° 18,85427°	NKP, WH	Výstavba nádrže sa realizovala v rokoch 1775 až 1779 pre potreby banských a úpravnických zariadení. Voda sa vypúšťala štôľňou spod hrádze na severnej strane nádrže. V Dekýšskej doline bolo ešte v roku 1925 funkčných 16 vodných mlynov, ktoré na pohon využívali prebytočnú vodu z vodnej nádrže. Do 19-teho storočia mala vodná nádrž najvyššiu hrádzu v Európe. V súčasnej dobe slúži na rekreačné účely. Rozloha nádrže je 17,3 ha, objem 922 300 m ³ , maximálna hĺbka 10,8 m, výška hlavnej hrádze 29,6 m, dĺžka 195 m, šírka 19 m.
137.	Sitniansky hrad (k.ú. Ilija)	kultúrno- historická a archeologická lokalita	48,40156° 18,88685°	NKP, ÚEV	Zvyšky obvodového muriva a základov kamenného hradu a opevneného hradiska z prvej polovice 13. storočia. V 16. storočí boli dobudované a spevnené múry barbakanu, stojaceho pred hradom. V súčasnosti sú na základoch barbakanu rozmiestnené kamene z portálu hradného vchodu a praveké žarnovy. Začiatkom tohto storočia bol započatý archeologický výskum a konzervácia hradných ruín.
138.	Sitno (k.ú. Ilija)	geologická, prírodná a archeologická lokalita	kóta 1 009 m n.m.: 48,40306° 18,87685°	NPR (936 800 m ²), CHKO, ÚEV	Prírodovedecky, historicky a kultúrne významná dominanta Štiavnických vrchov. Veľmi cenná je flóra predstavujúca teplomilnú i typicky horskú vegetáciu, v ktorej sa vyskytujú viaceré chránené a vzácne druhy. Lokalita poskytuje vhodné životné podmienky niektorým šelmám i vzácnym druhom vtákov. V priebehu troch tisícročí sa tu sústredilo množstvo archeologického materiálu reprezentujúceho obdobie mladšej doby bronzovej, lužickú a kyjatickú kultúru i obdobie stredoveku. Na vrchole je reštaurovaná rozhľadňa z 18. storočia s Expozíciou štátnej ochrany prírody.
139.	Starý zámok (k.ú. Banská Štiavnica)	kultúrno- historická lokalita	48,45970° 18,89089°	NKP	Zachovalý hradný komplex (tiež Mestský hrad) vznikol ako renesančná protiturecká pevnosť z románsko-gotického kostola Panny Márie na začiatku 13. storočia, ktorý bol v rokoch 1495 až 1515 prebudovaný a opevnený. V 60-tych rokoch 16. storočia boli vykonané ďalšie úpravy a posledné výraznejšie práce na obrannom komplexe boli vykonané v roku 1777. Základ komplexu tvorí trojloďová gotická bazilika, ktorú dopĺňa kaplnka svätého Michala. V 19. storočí pôvodná funkcia pevnosti pominula a slúžila pre rôzne účely. Od roku 1900 je komplex mestským múzeom.
140.	Stupy pod Rybníkom (k.ú. Banská Štiavnica)	montanistická lokalita	48,44500° 18,91028°	-	Sústava banských technických zariadení na drvenie rúd pomocou pridávania vody. Voda využívaná v týchto zariadeniach pochádzala z Kolpašských jazier, z vodnej nádrže Rybník a z vindšachtských vodných nádrží. V súčasnosti sú banské technické zariadenia a ich náhonné jarky zlikvidované, v teréne sú pozorovateľné len ich nepatrné pozostatky.

141.	Veľké Kolpašské jazero (k.ú. Banský Studenec)	montanistická a oddychová lokalita	stred: 48,44860° 18,97660°	NKP, WH	Vodná nádrž sa vybuďovala v roku 1730 na základe Helloveho projektu. Po dokončení sa objavili poruchy, na oprave sa podieľal aj Samuel Mikovíny. V roku 1746 došlo k ďalšej poruche, jazero bolo vypustené a nová hrádza bola ukončená v roku 1747. Výška hrádze je 14,2 m, jej dĺžka 182,1 m a šírka 20,9 m. Kapacita nádrže je 798 900 m ³ . Kaprový rybný revír, slúži aj na rekreáciu.
142.	Veľké Richňavské jazero (k.ú. Štiavnické Bane)	montanistická a oddychová lokalita	stred: 48,42773° 18,84732°	NKP, WH	Jedna z najdôležitejších vodných nádrží v rámci banského vodohospodárskeho systému skupiny piargských tajchov bola postavená v rokoch 1738 až 1740 a umožňovala v dlhšom časovom úseku roka využívanie pohonnej vody pre banské a úpravnicke strojné zariadenia. Súčasne s výstavbou nádrže sa budovali aj prítokové jarky a vodné štôlne. Objem nádrže je 769 900 m ³ , výška hrádze 23 m, šírka koruny hlavnej hrádze 22 m, dĺžka hlavnej hrádze 320 m a dĺžka priečnej hrádze 188 m. Kaprový rybný revír.
143.	Veľké vodárenské jazero (k.ú. Banská Štiavnica)	montanistická a oddychová lokalita	stred: 48,46667° 18,88861°	NKP, WH	Vodná nádrž patrí pre svoju polohu medzi centrálné štiavnické tajchy, a to pre svoju polohu priamo nad centrom mesta. Bola jediným tajchom, ktorého havária mala v roku 1633 smrteľné následky. Od roku 1752 slúžila len ako zdroj pitnej a požiarnej vody pre mesto. Nádrž bola v 90-tych rokoch minulého storočia zrekonštruovaná a je využívaná na rekreačné účely.
144.	Vodná nádrž Rozgrund (k.ú. Banská Štiavnica)	montanistická lokalita	stred: 48,47772° 18,87551°	NKP, WH	Vodná nádrž (tiež Rozgrundský alebo Štiavnický tajch) sa stavala v rokoch 1743 až 1744, neskôr bola jej hrádza zvyšovaná. Voda akumulovaná v nádrži sa využívala na pohon ťažných a čerpacích mechanizmov a na pohon a prevádzku úpravnicových zariadení. Po roku 1965 je vodná nádrž zdrojom vody pre Banskú Štiavnicu.
145.	Voznická dedičná štôľňa (k.ú. Voznica)	montanistická lokalita	48,46475° 18,70784°	NKP, WH	Štôľňa (tiež Dedičná štôľňa cisára Jozefa II.) bola v čase svojho vzniku (v rokoch 1782 až 1878) najdlhším banským dielom na svete s dĺžkou 16 310 m, ktorá prepájala vyhnianske, belianske, štiavnické a piargské bane a ktoré sa dodnes odvodňujú. Urýchlenie razenia bolo dosiahnuté zavedením strojového razenia v roku 1873. Prvýkrát na Slovensku sa v štôľni uskutočnil odstrel pomocou elektrickej rozbušky.
146.	Vyhne - dedičná štôľňa Hoffer (k.ú. Vyhne)	montanistická lokalita	48,48611° 18,86056°	ÚEV, WH	Banské dielo slúžilo na odvodňovanie Bančianskych baní patriacich do ťažiarstva Hoffer tiež na dopravu rudy k stupovým úpravňiam v doline. Prvá zmienka o štôľni je z roku 1497, definitívne sa prestala používať v roku 1858. V roku 2010 bolo jej ústie zrekonštruované.
147.	Vyhne - dedičná štôľňa Kreuzerfindung (k.ú. Vyhne)	montanistická lokalita	48,50056° 18,81306°	-	Štôľňa bola odvodňovacím dielom baní, v ktorých sa od 16. storočia ťažili drahokovové rudy na najhlbšej úrovni rudného revíru. Dedičná štôľňa bola razená od 16. storočia, v 18. storočí bola predĺžená po dopravnú štôľňu. Opustená bola koncom 19. storočia. V roku 1947 bola upravená na vodáreň. Ústie štôľne je upravené do tvaru lomeného oblúku.
148.	Vyhne - dedičná štôľňa Windischleuten (k.ú. Vyhne)	montanistická lokalita	48,49333° 18,84361°	ÚEV	Dedičná štôľňa patrí k najstarším dedičným štôľňiam v rudnom revíri, prvá zmienka je z roku 1534. Odvodňovala bane na žilných štruktúrach Windischleutenského žilníka a tiež slúžila na dopravu rudy k stupám v osade Vindošlajtňa. Definitívne sa

					prestala používať v druhej polovici 19. storočia. Ústie štolne je uzavreté plechovými dverami.
149.	Vyhne - Klokoč (k.ú. Vyhne)	geologická a montanistická lokalita	stred: 48,49299° 18,79482°	ÚEV	Ložisko železných rúd skarnového typu s magnetitovým zrudnením. Zrudnenie je tvorené uklonenými šošovkami v skarnizovaných a mramorizovaných vápencoch so smernou dĺžkou od 220 m do 500 m a mocnosťou do 20 m. Druhá šošovka má dĺžku 300 m a mocnosť 1 až 10 m. Priemerný obsah Fe bol 35,9 %. Z minerálov prevláda magnetit, pri podloží je hojnejší hematit. Ťažené bolo v 16. storočí.
150.	Vyhne - prekop k šachte sv. Trojice (k.ú. Vyhne)	montanistická lokalita	48,49750° 18,83055°	ÚEV	Banské dielo spája šachtu sv. Trojice s povrchom. Šachta z 18. storočia mala 158 m a bola prepojená s Voznickou dedičnou štôľňou. V rokoch 1856 až 1857 bol na spodnom obzore namontovaný vodostĺpcový ťažný stroj. Šachta bola zlikvidovaná v 30-tych rokoch 20. storočia, jej ústie je prekryté betónovými panelmi. Ústie prekopu bolo v roku 2010 zrekonštruované.
151.	Vyhne - štôľňa Alžbeta (k.ú. Vyhne)	montanistická lokalita	48,49194° 18,81194°	ÚEV	Štôľňa, ktorá otvárala žilný systém prepojený so žilou Anton. Od 16. storočia bola fáracím dielom šachty, ktorou sa ťažili magnetitové rudy. Po zákaze ťažby železných rúd v roku 1630 sa ťažba rozšírila na drahokovové žily a prepojila sa s hodrušskými žilami. Ťažiarstvo zaniklo koncom 19. storočia. Ústie štolne je polkruhového tvaru vybudované z kameňa.
152.	Vyhne - štôľňa sv. Antona Paduánskeho (k.ú. Vyhne)	montanistická lokalita	48,49806° 18,82917°	NKP, WH, ÚEV	Štôľňa z roku 1737, ktorá slúžila na dopravu rudy k stupám. V roku 1856 bol v nej zabudovaný Hellwigov vodočerpací stroj. V rokoch 1909 až 1912 sa v rámci modernizácie závodu postavila nová ťažná veža na elektrický pohon. V roku 1929 sa štôľňa sa ponechala len ako fáracia štôľňa do Hornohodrušského závodu až do roku 1947. Ústie štolne bolo zrekonštruované v roku 2010. Má lichobežníkový tvar s kópiou vlysu Antona Paduánskeho a lucernou nad ústím.
153.	Vyhniansky travertín (k.ú. Vyhne)	geologická lokalita	48,50376° 18,78713°	PP (zrušená v roku 2011)	Ojedinelý výskyt usadzovania travertínu v oblasti neovulkanitov. Mineralizovaná voda, ktorá vytvorila tento útvar, vyteká zo starej banskej štôľne od roku 1953. Prvýkrát v Európe tu boli popísané železité baktérie rodu Gallionella. Travertínový stĺp s vodopádom má výšku 3,5 m a šírku 80 cm.
154.	Východ žily Terézia (k.ú. Štiavnické Bane)	geologická a montanistická lokalita	48,45750° 18,88000°	WH	Východ žily spolu s rozsiahlymi povrchovými dobývkami a jej nevydobytých častí (ponechané piliere). Povrchové dobývky sú z 11. až 13. storočia, ale pravdepodobne žilu dobývali už Kelti pred našim letopočtom. Žila Terézia je v podpovrchových úrovniach vyvinutá prevažne v propylitizovaných andezitoch, v hlbších úrovniach má charakter zlato-strieborných rúd s podielom úžitkových sulfidických minerálov.
155.	Žakýlske pleso (k.ú. Žakýl)	prírodná lokalita	stred: 48,51226° 18,93405°	PP (63 800 m ²), ÚEV	Ojedinelé prírodné pleso v neovulkanitoch, ktoré vzniklo po ukončení vulkanickej činnosti. Leží v prirodzenej depresii na zlome dvoch paleoúdolí. Celková plocha plesa (2 400 m ² s hĺbkou 0,7 m) vytvára pre živočíchov miestne biocentrum.
156.	Žakýlsky hrad (k.ú. Žakýl)	kultúrno- historická lokalita	48,50867° 18,93489°	ÚEV	Prvá nepriama zmienka o hrade (tiež Pustý hrad) je až z roku 1560, kedy už bol neobývaný, pravdepodobne vznikol v prvej polovici 13. storočia. Skladal sa z horného hradu a predhradia. Predhradie bolo opevnené vysekanou priekopou. V súčasnosti sa zachovali zvyšky objektov horného hradu a predhradia. Na hrade sú

					vstupy do dvoch banských štôlní, ktoré sú 5 a 19 m dlhé.
--	--	--	--	--	--

Zdroj:

Baláž, P. et al. (2007): Využívanie nerastných surovínových zdrojov vo veľkoplošných chránených územiach prírody SR. Archív Geofondu.

Lichner M. et al. (2005): Banskoštiavnické tajchy. Štúdio HARMONY, s.r.o., Banská Bystrica.

Liščák, P. et al. (2011): Informačný systém významných geologických lokalít SR, základný geologický výskum. Archív Geofondu.

Paučulová, L. et al. (2010): Manažment plán lokality UNESCO "Historické mesto Banská Štiavnica a technické pamiatky okolia", 1. a 2. etapa. Grantový program Ministerstva kultúry Slovenskej republiky „Obnov si svoj dom, podprogram 1.3“.

Smolka, J. et al. (2005): Zriadenie banskoštiavnického geoparku. Archív Geofondu.

www.apsida.sk

www.arslexicon.sk

www.bajkomktajchom.sk

www.banskastiavnica.sk

www.enviroportal.sk

www.freemap.sk

www.geology.sk

www.hodrusa-hamre.sk

www.muzeum.sk

www.najkrajikraj.sk

www.pamiatky.sk

www.sopsr.sk

www.slovakiatrip.sk

www.tajchy.sk

www.vyhne.sk